

Відгук

на зміст освітньо-професійної програми
«Бізнес-економіка» (галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
спеціальність 051 «Економіка», спеціалізація «Бізнес-економіка»)
з підготовки бакалаврів на фінансово-правовому факультеті
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Товариством з обмеженою відповідальністю «Смарткомплект» одержано запит від декана фінансово-правового факультету Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого І. В. Борисенка про надання відгуку щодо змісту освітньо-професійної програми «Бізнес-економіка» з підготовки бакалаврів в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка». Надіслано також: освітньо-професійну програму (ОПП); навчальний план спеціальності; програму практичної підготовки для студентів бакалаврату фінансово-правового факультету; програму комплексного іспиту з ОПП.

Актуальність програми, що пропонується студентам, обумовлена потребами економічного зростання економіки України та підвищенням частки малого і середнього бізнесу у ВВП, його ролі в активізації людського фактору сучасного розвитку та вирішенні проблем зайнятості. Наша фірма постійно стикається з пошуком кадрів, кваліфікація яких відповідає сучасним викликам національного і глобального характеру. Працівникам потрібні знання з профілю бізнесу, можливостей його інноваційного розвитку, диверсифікації активів тощо та здатність до постійного оновлення цих знань. Майбутні фахівці мають бути готовими до праці в умовах мінливості зовнішнього середовища, форс-мажорів, не завжди розумних рішень бюрократії та присутності на ринку конкурентів з тіньової економіки, поведінку яких часто можна назвати недобросовісною. Ці позиції є визначальними при оцінці програми ОПП «Бізнес-економіка».

Як видно із програми, вона добре структурована і складається із загальної, спеціальної підготовки та предметів за вибором студента. Це важливо з точки зору бізнесу, бо свідчить про її гармонійність і дозволяє майбутнім діловим людям отримати на виході не тільки стрижневі науково-теоретичні та спеціальні, але й профілюючі знання. Такий підхід наближає їх до потреб саме практичної діяльності. Найбільш цікавими, на наш погляд, виглядають такі курси за вибором, як «Організаційний розвиток бізнесу», «Економіка та організація інвестиційної діяльності», «Ризик-менеджмент», «Бізнес-планування», «Страховий захист бізнесу». Заслуговують на увагу такі інноваційні курси, як «Електронний бізнес», «Економіка стартапів», «Економіка та організація інноваційної діяльності» та інші. Добре, що до економічних дисциплін додаються предмети з правової освіти, тому що у практиці бізнесу ці питання є взаємопов'язаними.

ОПП дозволяє отримати випускникам компетентності, які, з нашої точки зору, дійсно потрібні для практики підприємництва. Актуальними є всі компетентності, проте виділимо ті, які особливо необхідні з урахуванням

нашого бізнесу. Це, безумовно, інтегральна компетентність, а також ЗК4, ЗК7, ЗК11, ЗК15, ЗК18, СК2, СК7, СК8, СК10, СК12, СК 17, та результати навчання: ПРН5, ПРН8, ПРН12, ПРН14, ПРН16, ПРН18, ПРН22, ПРН25, ПРН29. Особливо звернемо увагу на важливість таких компетентностей, як здатність бути критичним і самокритичним, уміння працювати в команді, визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб. Річ у тім, що певна кількість випускників, користуючись еміграцією працівників і напруженістю на ринку праці, одразу вимагає заробітну плату на рівні професіоналів, які мають значний досвід роботи. Іноді вони спотворюють резюме про свої здібності, а потім не вміють балансувати свої інтереси з інтересами колективу. Це знижує мотивацію праці для інших працівників фірми та руйнує команду однодумців.

У цілому сукупність компетентностей майбутнього фахівця виглядає як комплексна, актуальна, упорядкована, гнучка система, яка зорієнтована на практичну значимість для підприємців. Звертає на себе увагу акцент на інноваційних рисах компетентностей, що необхідні бізнесу, який прагне тривалий час позиціонувати себе на ринку і має відповідну стратегію.

Вражає кадрове забезпечення виконання ОПП – 8 докторів наук та 25 кандидатів наук, які здійснюють викладання навчальних дисциплін. А також матеріально-технічне забезпечення Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, особливо забезпечення відкритого доступу до бібліотечних фондів, де розташовано понад 100 комп'ютеризованих робочих місць, створення електронної бібліотеки праць учених і бібліотеки електронних копій раритетних видань. Дуже важливим є також Програмний комплекс «Автоматизована система управління навчальним закладом». Скоріш за все, він забезпечує зручність, транспарентність та безперервність освітнього процесу, що важливо в умовах форс-мажору.

Нам подобаються також сучасні методи навчання, особливо проблемний, ситуаційний, метод майстер-клас економіста-практика, Facebook лекторіум/тренінг, презентація бізнес-проектів, опрацювання аналітичних завдань, робота з фінансовою та статистичною звітністю підприємства, підготовка експертних висновків із проблемних питань, самостійна робота з нормативно-правовими джерелами, Інтернет-ресурсами (самонавчання). Вони дозволяють формувати мислення, яке потрібне у підприємницькій діяльності.

Разом із тим ми вважаємо зробити такі рекомендації.

1. Деякі дисципліни треба поміняти місцями. До обов'язкових слід віднести «Національна економіка», «Страховий захист бізнесу», а до вибіркових – «Історія економіки та економічної думки», «Інституціональна економіка». Такої реструктуризації потребує сьогодення. Очевидно, що найближчого часу актуальною буде не глобальна, а національна економіка, її вміння вижити і розвиватися далі з опорою на внутрішні ресурси. В умовах ризиків та невизначеності, які спровоковані коронавірусом та світовою економічною кризою, треба допомогти бізнесу, підтримати його та захистити від банкрутства. Для цього потрібні відповідні знання.

2. Як наслідок попередньої рекомендації - на перший план мають виходити результати навчання, які дозволять майбутньому фахівцю надавати ефективні рекомендації щодо функціонування фірми в надзвичайній ситуації, збереження персоналу, пошуку джерел оплати праці. Важливим у цьому плані є ПРН22. Проте наш бізнес зараз стикається не просто з новими ситуаціями та новими об'єктами, що завжди має місце у конкурентній боротьбі. Це зовсім нові виклики, які змінюють пріоритети та цілі економіки й підприємництва, їх ніхто ще не знає. Тому результати навчання мають бути спрямовані не на нові, а на невідомі ситуації (частіше за все – глобального характеру), на оцінку їх наслідків та прогнозування майбутньої діяльності навіть тієї фірми, яка не веде експортно-імпорту діяльність.

3. Важливим є подальше наближення освіти до практичної діяльності. Зараз актуальною є цифрова економіка та можливості роботи on-line. Це стосується не тільки електронної комерції, але й впровадження ІТ-технологій у виробництво. Наша фірма не є винятком. Вона потребує фахівців, які розуміються на цифровізації бізнесу та спілкуються «однією мовою» з ІТ-спеціалістами. Цей напрям треба врахувати для проходження практики і студентів, і викладачів.

Загалом наша оцінка освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Бізнес-економіка» є позитивною. Відчувається, що ОПП розроблена викладачами-професіоналами з багатим досвідом роботи у вищій школі, які спроможні надавати знання студентам відповідно до сучасних викликів підприємницької діяльності, з метою оволодіння ними актуальними компетентностями та отримання важливих результатів навчання.

Директор
ТОВ «Смарткомплект»

09 квітня 2020 р.

А. Є. Карпов

2. Як наслідок попередньої рекомендації - на перший план мають виходити результати навчання, які дозволять майбутньому фахівцю надавати ефективні рекомендації щодо функціонування фірми в надзвичайній ситуації, збереження персоналу, пошуку джерел оплати праці. Важливим у цьому плані є ПРН22. Проте наш бізнес зараз стикається не просто з новими ситуаціями та новими об'єктами, що завжди має місце у конкурентній боротьбі. Це зовсім нові виклики, які змінюють пріоритети та цілі економіки й підприємництва, їх ніхто ще не знає. Тому результати навчання мають бути спрямовані не на нові, а на невідомі ситуації (частіше за все – глобального характеру), на оцінку їх наслідків та прогнозування майбутньої діяльності навіть тієї фірми, яка не веде експортно-імпорту діяльність.

3. Важливим є подальше наближення освіти до практичної діяльності. Зараз актуальною є цифрова економіка та можливості роботи online. Це стосується не тільки електронної комерції, але й впровадження ІТ-технологій у виробництво. Наша фірма не є винятком. Вона потребує фахівців, які розуміються на цифровізації бізнесу та спілкуються «однією мовою» з ІТ-спеціалістами. Цей напрям треба врахувати для проходження практики і студентів, і викладачів.

Загалом наша оцінка освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Бізнес-економіка» є позитивною. Відчувається, що ОПП розроблена викладачами-професіоналами з багатим досвідом роботи у вищій школі, які спроможні надавати знання студентам відповідно до сучасних викликів підприємницької діяльності, з метою оволодіння ними актуальними компетентностями та отримання важливих результатів навчання.

Директор
ТОВ «Смарткомплект»

09 квітня 2020 р.

А. Є. Карпов